

Український державний університет залізничного транспорту

Рекомендовано
на засіданні кафедри
управління вантажною і комерційною
роботою
протокол № 1 від 29.08.2025 р.

СИЛАБУС

РИЗИК-ОРІЄНТОВАНІ ТЕХНОЛОГІЇ ПЕРЕВЕЗЕНЬ

Семестр та рік навчання I семестр 25-26 навчального року

Освітній рівень перший (бакалавр)

Галузь знань J Транспорт та послуги

Шифр та назва спеціальності J7 Залізничний транспорт

Лекції та практичні заняття відповідно до розкладу <http://rasp.kart.edu.ua>

1. Команда викладачів:

Лектор:
Ковальова Оксана Володимирівна (кандидат технічних наук, доцент), Контакти: +38 (057) 730-10-85, e-mail: kovalova.uvkr@kart.edu.ua
Асистенти лекторів:
Ковальова Оксана Володимирівна (кандидат технічних наук, доцент), Контакти: +38 (057) 730-10-85, e-mail: kovalova.uvkr@kart.edu.ua
Продашук Світлана Миколаївна(кандидат технічних наук, доцент) Контакти: +38 (057) 730-10-85, e-mail: prodashchuk.uvkr@kart.edu.ua
Лаврухін Олександр Валерійович (доктор технічних наук, професор) Контакти: +38 (099) 495-14-99 , e-mail: lavrukhin.uvkr@kart.edu.ua
Веб сторінка курсу: https://do.kart.edu.ua/course/view.php?id=15870
Додаткові інформаційні матеріали: http://metod.kart.edu.ua

Програма вивчення навчальної дисципліни «Ризик-орієнтовані технології перевезень» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів спеціальності 275.02 Транспортні технології (на залізничному транспорті).

Забезпечення високого рівня безпеки під час перевізного процесу є стратегічно важливою компонентою роботи транспортної системи України. Залізничний транспорт займає провідне місце серед інших видів транспорту, однак питання покращення умов його експлуатації та забезпечення безпеки під час транспортування пасажирів та вантажів залишається актуальним і на сьогоднішній день. Найбільш ефективним і трендовим напрямком в даному питанні є процес управління ризиками.

Курс дисципліни має на меті сформувати та розвинути у студентів здатності здійснювати безпечний перевізний процес під час транспортування небезпечних вантажів, працювати автономно та в команді, а також застосовувати навички абстрактного мислення, аналізу та синтезу. В процесі навчання студенти набувають компетентностей щодо організації та управління перевезенням вантажів звичайної категорії та небезпечних вантажів, використання сучасних інформаційних технологій, автоматизованих систем керування та геоінформаційних систем при організації перевізного процесу.

У результаті опанування дисципліни здобувачі освіти зможуть розробляти, планувати та впроваджувати методи організації безпечної діяльності у сфері транспортних систем і технологій, класифікувати та ідентифікувати транспортні процеси і системи, оцінювати їх параметри, виконувати системний аналіз та прогнозування роботи транспортних систем, а також впроваджувати методи організації безпечної транспортної діяльності.

Чому ви маєте обрати цей курс?

Якщо вас цікавлять сучасні, інтелектуальні, ризик-орієнтовані технології перевезень та питання управління ризиками, а саме їх мінімізації при організації перевізного процесу, тоді дисципліна «Ризик-орієнтовані технології перевезень» саме те, що Вам потрібно!

Від здобувачів очікується: базове розуміння процесу прийняття і виконання управлінських рішень, спрямованих на зниження ймовірності виникнення несприятливої події та мінімізацію можливих втрат в результаті її настання для найбільш ефективного управління ризиками.

Команда викладачів і ваші колеги будуть готові надати будь-яку допомогу з найбільш складних аспектів курсу по електронній пошті і особисто - у робочий час.

Огляд курсу

Дисципліна «Ризик-орієнтовані технології перевезень» вивчається на четвертому курсі повної форми першого семестру (з вересня по січень) рівня вищої освіти (бакалавр) та на третьому курсі скороченої форми першого семестру (з вересня по січень) рівня вищої освіти (бакалавр).

Курс складається з однієї лекції раз у тиждень та одного практичного заняття раз у два тижні. Він супроводжується текстовим матеріалом, презентаціями, індивідуальними та груповими завданнями. Студенти матимуть можливість застосовувати отримані знання та вирішувати практичні завдання протягом обговорень в аудиторії та виконанні індивідуальних практичних завдань, що охоплюють декілька найбільш важливих тем. Виконання завдань супроводжуються зануренням у суміжні дисципліни, що доповнюють теми.

Ризик-орієнтовані технології перевезень / схема курсу

Поміркуй	Лекції		Виконай
	Практичні заняття		
	Презентації		
	Обговорення в аудиторії		
	Активність на заняттях, у т.ч. на курсі дистанційного навчання moodle		
	Індивідуальні консультації		
	Засвоєння розділів дисципліни, визначених для самостійного вивчення		
	Залік		

Ресурси курсу

Інформація про курс розміщена на сайті Університету (<https://do.kart.edu.ua/course/view.php?id=15870>), включаючи, лекційні матеріали, запитання до іспиту, перелік методичних розробок для виконання різних завдань та правила оцінювання курсу.

Додатковий матеріал та посилання на електронні ресурси доступні на сайті Університету у розділі «дистанційне навчання». Запропонуємо вам на заняттях озвучити свої думки щодо заходів, які можна вжити для удосконалення ризик-орієнтованих технологій перевезень з урахуванням конкретних умов.

Інформаційні ресурси в інтернеті

1. <http://metod.kart.edu.ua/>
2. <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/457-98-%D0%BF>
3. http://www.uz.gov.ua/cargo_transportation/legal_documents/terms_of_freight
4. https://www.uz.gov.ua/cargo_transportation/electronic_transportation/
5. <http://uz-cargo.com/>
6. <https://cfts.org.ua>

Теми курсу

Лекції та практичні заняття

Список основних лекцій та практичних занять курсу наведений нижче. Пильнуйте за змінами у розкладі.

Денна та скорочена форма навчання

Тиждень	Кількість годин	Тема лекції	Кількість годин	Тема практичних, семінарських та лабораторних занять
1	2	Лекц.№1. Сутність дисципліни «Ризик-орієнтовані технології перевезень», поняття та зміст ризику, його функції	2	ПР-1 Небезпека. Ризик – як оцінка небезпеки
2	2	Лекц.№2. Нормативно-правове регулювання ризиків та їх прийнятних рівнів	2	
3	2	Лекц.№3. Процес управління ризиками на залізничному транспорті	2	ПР-2 Нормативно-правове регулювання безпеки і ризику
4	2	Лекц.№4. Класифікація ризиків при перевізному процесі	2	
5	2	Лекц.№5. Методи оцінки ризиків, кількісні методи	2	ПР-3 Визначення основних етапів ефективного управління ризиками
6	2	Лекц.№6. Методи оцінки ризиків, якісні методи	2	
7	2	Лекц.№7. Стратегія управління ризиками в умовах перевезення небезпечних вантажів		ПР-4 Застосування методів оцінки ризику
8	2	Лекц.№8. Стратегія управління ризиками в умовах перевезення небезпечних вантажів	2	
		Модульний контроль знань		
9	2	Лекц.№9. Принципи розроблення ризик-орієнтованої технології формування поїздів з небезпечними вантажами	2	ПР-5 Застосування ризик-орієнтованих підходів при формуванні поїзда з небезпечними вантажами
10	2	Лекц.№10. Принципи формування комплексного ризик-орієнтованого критерію	2	
11	2	Лекц.№11. Принципи розроблення семіотичної ризик-орієнтованої технології перевезень	2	ПР-6 Формування бази даних семіотичної ризик-орієнтованої системи оперативних поїзних ситуацій
12	2	Лекц.№12. Формування бази даних семіотичної ризик-орієнтованої технології перевезень	2	
13	2	Лекц.№13. Синергія ризик-орієнтованих технологій перевезень: від концепції до практики	2	ПР-7. Страхування, його функції. Страхування ризиків на транспорті
14	2	Лекц.№14. Страхування: сутність, функції та роль в управлінні ризиками	2	
15	2	Лекц.№15. Страхування відповідальності залізниць	2	ПР-8 Підсумкове заняття.
		Модульний контроль знань		

Заочна повна форма навчання

Тиждень	Кількість годин	Тема лекції	Кількість годин	Тема практичних, семінарських та лабораторних занять
1	2	Лекц.№1. Сутність дисципліни «Ризик-орієнтовані технології перевезень», поняття та зміст ризику, його функції. Нормативно-правове регулювання ризиків та їх прийнятних рівнів. Процес управління ризиками на залізничному транспорті.	2	ПР-1 Основні поняття ризиків їх класифікація та функції.
2	2	Лекц.№2. Класифікація ризиків при перевізному процесі. Методи оцінки ризиків, кількісні та якісні методи	2	
3	2	Лекц.№3. Стратегія управління ризиками в умовах перевезення небезпечних вантажів. Принципи розроблення ризик-орієнтованої технології формування поїздів з небезпечними вантажами.	2	ПР-2 Визначення та ідентифікація ризиків при організації перевізного процесу.
4	2	Лекц.№4. Принципи формування комплексного ризик-орієнтованого критерію. Принципи розроблення семіотичної ризик-орієнтованої технології перевезень	2	
5	2	Лекц.№5. Формування бази даних семіотичної ризик-орієнтованої технології перевезень. Синергія ризик-орієнтованих технологій перевезень: від концепції до практики	2	ПР-3 Визначення ефективних методів оцінки ризиків під час перевізного процесу.
6	2	Лекц.№6. Страхування: сутність, функції та роль в управлінні ризиками. Страхування відповідальності залізниць	2	ПР-4 Страхування вантажів.

Правила оцінювання

Згідно з Положенням про впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу використовується 100-бальна шкала оцінювання.

При заповненні заліково-екзаменаційної відомості та залікової книжки (індивідуального навчального плану) студента, оцінка, виставлена за 100-бальною шкалою, повинна бути переведена до державної шкали (5, 4, 3,) та шкали ECTS (A, B, C, D, E).

Визначення назви за державною шкалою(оцінка)	Визначення назви за шкалою ECTS	За 100 бальною шкалою	ECTS оцінка
ВІДМІННО – 5	<u>Відмінно</u> – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100	A
ДОБРЕ – 4	<u>Дуже добре</u> – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89	B

	<u>Добре</u> – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	75-81	C
ЗАДОВІЛЬНО - 3	<u>Задовільно</u> - непогано, але зі значною кількістю недоліків	69-74	D
	<u>Достатньо</u> – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-68	E
НЕЗАДОВІЛЬНО - 2	<u>Незадовільно</u> – потрібно попрацювати перед тим як отримати залік або екзамен (без повторного вивчення модуля)	35-59	FX
	<u>Незадовільно</u> - необхідна серйозна подальша робота (повторне вивчення модуля)	<35	F

Принцип формування оцінки за модуль для денної форми навчання у складі залікових кредитів I і II за 100-бальною шкалою показано у таблиці, де наведена максимальна кількість балів, яку може набрати студент за різними видами навчального навантаження.

Максимальна кількість балів за модуль		
Поточний контроль	Модульний контроль (тести)	Сума балів за модуль
До 60	До 40	До 100
Поточний контроль		I семестр
Активність на заняттях (лекціях, практичних)		15
Виконання індивідуальних завдань на практичних заняттях		35
Засвоєння розділів дисципліни, визначених для самостійного вивчення		10
Підсумок		до 100

Студент за курс може отримати максимум **100 балів**.

Виконання індивідуального завдання повинно як за формою, так і за змістом відповідати вимогам (мати всі необхідні складові), що висувуються до вирішення відповідного завдання, свідчити про його самостійність (демонструвати ознаки самостійності виконання такої роботи), відсутність ознак плагіату.

Відпрацювання пропущених занять проводиться за графіком, який доводиться до відома студентів (відповіді на запитання викладачів за темами пропущених занять).

Організація та проведення семестрового контролю знань студентів наведені у Положенні про контроль та оцінювання якості знань студентів в Українському державному залізничному транспортному університеті (<http://kart.edu.ua/images/stories/akademiya/documentu-vnz/polojennya-12-2015.pdf>).

Ступінь залученості:

Мета участі в курсі – залучити вас до дискусії, розширити можливості навчання для себе та своїх однолітків та дати вам ще один спосіб перевірити свої погляди на ризик-орієнтовані технології перевезень. Участь буде оцінюватися на основі кількості та вірності ваших відповідей. Питання, хоча й заохочуються, однак не оцінюються в цьому блоці. Ми намагаємося надати всім студентам рівні та справедливі можливості для підвищення власної залученості.

Підсумкова форма контролю з дисципліни - **залік**.

Очікувані результати навчання

В процесі вивчення курсу «Ризик-орієнтовані технології перевезень» студенти отримують знання і вміння: передавати свої знання, рішення і підґрунтя їх прийняття фахівцям і неспеціалістам в ясній і однозначній формі, представляти підсумки виконаної роботи у вигляді звітів, рефератів, наукових статей, доповідей і заявок на винаходи.

Виконувати ефективне управління ризиками, що включає в себе: визначення та ідентифікацію ризиків; виявлення рівню небезпеки, що включає аналіз та оцінку ризиків; виявлення стратегії реагування на ризик шляхом підбору відповідних методів боротьби з ними; контроль, моніторинг, оцінка результатів впливу обраних методів на ризик; регулярне відстеження змін; розвиток подальшої стратегії впливу на ризик.

Команда викладачів:

Ковальова Оксана Володимирівна (<https://kart.edu.ua/staff/kovalova-ov>) - викладач практичних занять з дисципліни. Отримала ступінь к.т.н. за спеціальністю 05.22.01 – транспортні системи в УкрДУЗТ у 2016 році. Напрямки наукової діяльності: підвищення ефективності використання вантажних вагонів на мережі залізниць України.

Продашук Світлана Миколаївна (<http://new.kart.edu.ua/staff/prodashhuk-sm>) – лектор, викладач практичних занять з дисципліни. Отримала ступінь к.т.н. за спеціальністю 05.22.20 – «Експлуатація та ремонт засобів транспорту» в УкрДАЗТ у 2008 році. Напрямок наукової діяльності - удосконалення технології роботи під'їзних колій і вантажних станцій, забезпечення збереження вантажів при перевезенні.

Лаврухін Олександр Валерійович (<http://kart.edu.ua/staff/lavruhin-ov>) – лектор, викладач практичних занять з дисципліни. Доктор технічних наук (2013 р. спеціальність 05.22.01 – транспортні системи, УкрДАЗТ), професор (2015 р.). Напрямок наукової діяльності: сучасні інтелектуальні технології управління перевізним процесом на залізничному транспорті; формування ризик-орієнтованих технологій перевезення вантажів та пасажирів різними видами транспорту, зокрема залізничним.

Кодекс академічної доброчесності

Порушення Кодексу академічної доброчесності Українського державного університету залізничного транспорту є серйозним порушенням, навіть якщо воно є ненавмисним. Кодекс доступний за посиланням: <http://kart.edu.ua/documentu-zvo-ua>.

Зокрема, дотримання Кодексу академічної доброчесності УкрДУЗТ означає, що вся робота на іспитах та заліках має виконуватися індивідуально. Під час виконання самостійної роботи студенти можуть консультуватися з викладачами та з іншими студентами, але повинні самостійно розв'язувати завдання, керуючись власними знаннями, вміннями та навичками. Посилання на всі ресурси та джерела (наприклад, у звітах, самостійних роботах чи презентаціях) повинні бути чітко визначені та оформлені належним чином. У разі спільної роботи з іншими студентами над виконанням індивідуальних завдань, ви повинні зазначити ступінь їх залученості до роботи.

Інтеграція студентів із обмеженими можливостями

Вища освіта є провідним чинником підвищення соціального статусу, досягнення духовної, матеріальної незалежності і соціалізації молоді з обмеженими функціональними можливостями й відображає стан розвитку демократичних процесів і гуманізації суспільства.

Для інтеграції студентів із обмеженими можливостями в освітній процес Українського державного університету залізничного транспорту створена система дистанційного навчання на основі сучасних педагогічних, інформаційних, телекомунікаційних технологій.

Доступ до матеріалів дистанційного навчання з цього курсу можна знайти за посиланням: <http://do.kart.edu.ua/>